מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות סוגה, מטרה ומבנה טיעון בטקסט
- לנתח תחביר - נושא, נשוא, משפט מורכב ומאוחה
- להבחין בבניינים, גזרות ובמשלבי לשון שונים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה כללית

1. א – לשכנע את הקורא בעמדה
2. ב – מה שאומרים על הנושא - פעולה או מצב
3. ב – שני משפטים עצמאיים המחוברים במילת חיבור
4. ב – מבצע הפעולה
5. ב – ויתור
6. ג – מאמר דעה רשמי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – אלה המרכיבים המרכזיים של טיעון שלם
2. נכון – הגזרה מסווגת פעלים לפי אותיות השורש
3. לא נכון – קיימים גם משפטים מורכבים ומאוחים
4. נכון – אלה אמצעי שכנוע נפוצים בטיעון
5. לא נכון – משלב משפיע מאוד על הטון וההתרשמות

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. מורכב
2. סיבה ותוצאה
3. בניין
4. טיעון נגד
5. רב-משמעית

חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

- 1 – ה (העמדה המרכזית שהכותב מנסה לשכנע בה)
- 2 – ג (הסבר התומך בטענה)
- 3 – א (הכרה במגבלה או בחריג לטענה)
- 4 – ב (מי שמבצע את הפעולה או עליו מדברים במשפט)
- 5 – ד (סיווג הפועל לפי אותיות השורש)

חלק ה' – משימות כתיבה

1. תשובה הכוללת טענה ברורה, שני נימוקים רלוונטיים, ראיה ומבנה הגיוני
2. זיהוי נכון של נושא, נשוא וסוג המשפט עם הסבר קצר
3. שתי פסקאות תואמות עם הבדל ברור במשלב והסבר קצר על השינוי

כרטיס יציאה – מה לחפש

- טענה, נימוק, ראיה, הסתייגות ומסקנה
- מורכב - פסוקית תלויה במשפט העיקרי; מאוחה - שני משפטים עצמאיים מחוברים
- למשל: אבל, אולם, לעומת זאת

טיפים להפעלה:

- מומלץ לעבוד עם טקסט קונקרטי לצד הדף כדי להדגים את המושגים בפועל
- ניתן לחלק את הכיתה לזוגות למשימת מפת הטיעון ולדון בתוצרים במליאה
- כדאי לחזור בקצרה על מושגי הבניינים והגזרות לפני העבודה העצמאית

דף תרגול: ניתוח טיעון, סוגה, משלב ולשון

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד איך לנתח טקסט: מה הטענה שלו, איך בנויים המשפטים, ואיזו שפה הוא משתמש בה.

📖 מילון קטן:

טיעון	עמדה שהכותב מנסה לשכנע בה
נימוק	הסבר שתומך בטענה
הסתייגות	הכרה במגבלה של הטענה
משלב לשון	רמת הפורמליות של השפה - גבוה או יומיומי
בניין	הצורה הדקדוקית של הפועל, למשל פעל או נפעל
גזרה	סיווג הפועל לפי אותיות השורש שלו
משפט מורכב	משפט עם פסוקית התלויה במשפט העיקרי
משפט מאוחה	שני משפטים עצמאיים המחוברים במילת חיבור

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה נועד טקסט טיעון?

א) לשכנע את הקורא בעמדה ב) לספר סיפור בדיוני ג) לתאר תהליך טבעי

ד) למסור הוראות הפעלה

2. מה זה נשוא?

א) מילת קישור ב) מה שאומרים על הנושא - פעולה או מצב ג) המילה הראשונה במשפט

ד) שם התואר המתאר את הנושא

3. ממה בנוי משפט מאוחה?

א) פסוקית אחת בלבד ב) שני משפטים עצמאיים המחוברים במילת חיבור ג) משפט שאלה

ד) משפט פקודה

4. מה חסר במשפט סביל?

א) הנושא ב) מבצע הפעולה ג) הנשוא ד) מילת הקישור

5. איזה קשר מציינת 'למרות ש'?

א) סיבה ב) ויתור ג) תוצאה ד) זמן

6. איפה מתאים משלב גבוה?

א) שיחה בין חברים ב) הודעת וואטסאפ ג) מאמר דעה רשמי ד) פתק קצר למשפחה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מפת טיעון כוללת טענה, נימוקים, ראיות, הסתייגות ומסקנה	☐	☐
2	גזרה מתארת את מבנה השורש של הפועל, למשל שלמים או חסרי פ"נ	☐	☐
3	כל משפט בעברית הוא בהכרח משפט פשוט	☐	☐
4	אמצעי שכנוע יכול לכלול שאלה רטורית או פנייה לרגש	☐	☐
5	משלב הלשון אינו משפיע על האופן שבו הקורא תופס את הטקסט	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. משפט שבו יש פסוקית התלויה במשפט העיקרי נקרא משפט _____

2. קשר שבו טענה אחת גורמת לטענה אחרת נקרא קשר _____

3. ה_____ של הפועל הוא הצורה הדקדוקית שלו, כמו פעל, נפעל או פיעל

4. כאשר כותבים מציגים עמדה הפוכה כדי לחזק את הטיעון, זהו _____

5. מילה שיש לה יותר ממשמעות אחת נקראת מילה _____

4 חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. טענה	___	**א.** הכרה במגבלה או בחריג לטענה
2. נימוק	___	**ב.** מי שמבצע את הפעולה או עליו מדברים במשפט
3. הסתייגות	___	**ג.** הסבר התומך בטענה
4. נושא	___	**ד.** סיווג הפועל לפי אותיות השורש
5. גזרה	___	**ה.** העמדה המרכזית שהכותב מנסה לשכנע בה

5 חלק ה' – משימות כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו טקסט קצר שקראתם וכתבו עבורו מפת טיעון מלאה: טענה, שני נימוקים, ראיה אחת והסתייגות

2. בחרו משפט מורכב או מאוחה מטקסט שקראתם. סמנו נושא ונשוא וזהו את סוג המשפט

3. כתבו פסקה קצרה במשלב גבוה, ולאחר מכן כתבו אותה מחדש במשלב יומיומי. מה השתנה בטון?

כרטיס יציאה

מהם שלושת-ארבעת חלקי מפת הטיעון?

מה ההבדל בין משפט מורכב למשפט מאוחה?

תנו דוגמה למילת קישור שמציינת ניגוד

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀